

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep

0030 Oslo

Oslo, 1.11.2018

Deres ref.: 18/3704-1 Vår ref.: 18/476

Saksbehandler: Seksjon for økonomi- og virksomhetsstyring

Informasjon fra Statistisk sentralbyrå i arbeidet med statistikklovutvalgets utredning NOU 2018:7

Statistisk sentralbyrå (SSB) viser til mottatt brev av 1.10.2018, og under følger informasjon om databehandleroppdrag og oppdragsvirksomheten med siktemål å besvare de spørsmålene som er gitt i brevets del 2 og del 3.

Dersom det er behov for mer detaljert informasjon på enkelte områder må dere gjerne komme tilbake med ytterligere spørsmål.

Del 2 Statistisk sentralbyrå som databehandler for andre

SSB har i hovedsak fire typer databehandleravtaler. Hovedtyngden databehandleroppdrag er knyttet til standard SSB-avtale (to-trinns avtale) hvor SSB samler inn data på vegne av annen etat med annen hjemmel enn statistikklov. SSB beholder data med hjemmel i statistikklov for bruk i statistikk, mens etaten får tilgang til data for eget bruk. Avtalen omfatter som regel også kvalitetssikring av data.

SSB drifter to sentrale registre som databehandler (partifinansiering og IPLOS). IPLOS-registeret erstattes av nytt KPR-register i Helsedirektoratet fra 2019, og vår rolle begrenses da til å forvalte det historiske IPLOS-registeret (2007-18).

Vedlagt er oversikt over dagens 26 aktive databehandleravtaler. De varierer stort i omfang fra avtalen med Helsedirektoratet på 6,3 mill. kr (delvis avvikling 2019) og Norges Bank på 4.8 mill. kr, til avtaler på noen få tusen og hvor hver av partene dekker egne kostnader. Det er utelukkende departementer, direktorater og statlige etater som er oppdragsgivere.

Del 3 Et todelt samfunnsoppdrag

I del 3 etterspørres det en utdypning av budsjettandelene og årsverk som finansieres av henholdsvis grunnbevilgning og oppdrag i SSB.

Kildedata er hentet med utgangspunkt fra kontantregnskapet i årene 2015-17. SSB har tidligere rapportert oppdragsinntekter til departementet for samme tidsrom. Virksomhetsregnskapet ble da lagt til grunn. Ettersom bevilgningen sammenlignes mot oppdragsinntekter, finner vi det hensiktsmessig å ta utgangspunkt i kontantregnskapet. Dette gir periodiseringsavvik mot tidligere innrapporterte tall for oppdragsinntekter.

Det etterspørres kategorisering av data som ikke finnes i kontantregnskapet uten videre bearbeiding. Til dette formålet er det foretatt manuell kobling av data fra internt produktregister, timeverksføring, kontoplan og kodedstruktur. I tillegg er det for oppdragsvirksomheten benyttet tidligere koding fra tilsvarende

rapportering til departementet. Denne er ytterligere utvidet for å belyse nye områder som internasjonalt utviklingssamarbeid (bistand), Stortinget, frivillige organisasjoner og partene i arbeidslivet.

Spesifisering av forbruk på stats- og markedsoppdraget 2015-17

Budsjettandeler finansiert via statsoppdraget og oppdrag samt tilknyttede årsverk for perioden 2015-17 er gjengitt i tabellen nedenfor. Detaljer er inkludert i vedlagte regneark-tabeller.

(mill kr.)	2015	2016	2017
Statsoppdraget	SSB totalt	SSB totalt	totalt
Grunnbevilgning inkl lønnskompensasjon og SPK ¹⁾	-531,0	-525,3	-571,3
Øremerkede bevilgninger (KOSTRA / MOD / Forbruksundersøkelsen mm) ²⁾	0,0	-8,0	-76,9
Overføring fra forrige år	-30,2	-24,2	-20,1
Samlet bevilgning inkl. overføring fra forrige år	-561,2	-557,5	-668,3
Forbruk	537,0	537,4	603,8
Overføring til neste år	-24,2	-20,1	-64,5
Årsverk finansiert av statsoppdraget	569	563	549
Andel av totalt årsverk	73,8 %	71,7 %	71,7 %
Oppdragsinntekt	-236,3	-229,6	-235,2
Årsverk finansiert av oppdragsinntekter	202	222	216
Andel av totalt årsverk	26,2 %	28,3 %	28,3 %

¹⁾ Grunnbevilgning inkluderer RNB, men ekskluderer øremerkede midler

²⁾ Øremerkede bevilgninger holdes separat, da SSBs egenfinansiering av disse rapporteres i egen kategori

Gjennom perioden synker andelen årsverk finansiert over statsoppdraget fra 73,8 til 71,7%. Tilsvarende øker andel årsverk finansiert via oppdragsinntekter for perioden fra 26,2 til 28,3%.

Forklaring til regneark-tabellene gitt som vedlegg:

Statsoppdraget

Tabellen viser samlet bevilgning, overføring og forbruk for SSB. Kontantregnskapet er utgangspunkt for forbruk, men koblet sammen med data fra produktregister, timeverksføring, kontoplan og kodestruktur. Driften spesifiseres i kategorier som etterspørres eller som SSB finner hensiktsmessig å spesifisere i forhold til egne strategiske målsetninger. Forskningsavdelingen, Internasjonalt utviklingssamarbeid og Utlån av mikrodata utfører ikke ordinær statistikkproduksjon. Det er derfor valgt å skille ut disse fra øvrig SSB.

Ettersom kodingen gjøres manuelt, er det tatt flere pragmatiske forutsetninger. Datamaterialet er omfattende og noen forenklinger har vært nødvendig.

Forklaring til enkelte kategorier:

- Løpende produksjon, sammenstilling og formidling av statistikk utenfor kommunikasjonsavdelingen. Kommunikasjonsavdelingen er ikke inkludert (egen kategori)
- Kommunikasjon, formidling og publisering: Det er kommunikasjonsavdelingens drift som ligger til grunn. Vi har valgt å holde denne adskilt fra formidling av statistikk ettersom det omfatter en rekke forskjellige oppgaver
- Faste og variable kostnader: Inneholder bl.a. husleie og driftsutgifter, EØS kontingent, konsulent tjenester ført på administrative produktnummer

Oppdragsinntekter

Kildedata er også her kontantregnskapet for perioden 2015-17. Samme fremgangsmåte er benyttet som for statsoppdraget. I tillegg er det for oppdragsvirksomheten benyttet tidligere koding fra tilsvarende

rapportering til departementet. Denne er ytterligere utvidet for å belyse nye områder som internasjonalt utviklings samarbeid (bistand), Stortinget, frivillige organisasjoner og partene i arbeidslivet.

Utvalg av forutsetninger og kunder:

- Departement: Norad og norske ambassader er begge er inkludert som en del av UD
- Direktorat: inkluderer også Medietilsynet
- Særlov: inkluderer kun Norges Bank og Innovasjon Norge
- Partene i arbeidslivet: her ligger i hovedsak LO, YS, Akademikerne, Unio og NHO
- Offentlig: bl.a. helseforetak, Skatteetaten, NRK, NAV og Statens Kartverk
- Frivillige organisasjoner: Norges Røde kors, Kirkens bymisjon, Norsk folkehjelp
- Stortinget: ulike stortingsgrupper
- Øvrige kunder: det er ulike forutsetninger for å angi denne kategorien i detaljert tabell og sammendrag pr. kategori. Detaljert liste vil inneholde alle kunder med inntekt mindre enn ca. 1 mill. kroner i året. Sammendrag vil inneholde kunder som ikke er kategorisert i øvrige kategorier, uavhengig av inntektens størrelse, i hovedsak privat sektor.

Forskningsvirksomheten i SSB 2015-2017

Nedenfor gis en oversikt over Forskningsavdelingens (A500) virksomhet i årene 2015-2017, herunder noen tabeller og kommentarer som søker å besvare hovedspørsmålene som er stilt.

Årsverk i forskningsavdelingen

Forskningsavdelingens virksomhet finansieres av grunnbevilgningen (stat) og oppdragsmidler (marked), og fordelingen av årsverk i perioden 2015-2017 er gitt i tabell 1. Når det gjelder markedsdelen, omfatter den også kontraktsfestede deltidsstillinger (såkalte II-er stillinger) som finansieres av oppdragsmidler (hovedsakelig NFR-prosjekter) for ett år av gangen. Dette er personer som har sin hovedstilling i andre forskningsinstitutter eller universiteter, norske og utenlandske. Totalt utgjør disse ca. 5 årsverk av årsverkene på markedsprosjekter (hvert år).

Tabell 1. Årsverk i forskningsavdelingen

	2015		2016		2017	
	STAT	MARKED	STAT	MARKED	STAT	MARKED
510 Offentlig økonomi	10,5	9,0	9,3	11,0	9,7	12,2
520 Miljø og energi	7,5	7,4	5,7	6,5	5,7	6,3
530 Makroøkonomi	13,3	4,6	14,4	4,9	11,3	4,2
550 Mikroøkonomi	7,6	11,8	6,2	11,6	5,6	11,0
590 Demografi og levekår	4,2	5,9	2,0	6,2	2,0	4,8
Totalsum*	43,1	38,8	37,5	40,2	34,3	38,6

*Totalsum for stat er fratrukket administrativ stab henholdsvis 0,8, 1,8 og 2,0 årsverk for årene 2015-2017

Gruppestørrelsene har vært relativt faste over tid, men flere prosjekter går på tvers av gruppegrensene.

Oppdragsgivere og temaer

Forskningsavdelingen har mange oppdragsgivere, men hoveddelen av prosjektene er finansiert av Norges forskningsråd, ulike departementer og direktorater. Finansdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet er størst, men de aller fleste departementer har gitt oppdrag av større eller mindre karakter i perioden 2015-2017.

Tabell 2. Oppdragsgiver i prosent

År	Løpende oppdrag dep.	Enkeltoppdrag dep./dir.	Samarbeidsprosjekter. Andre forskningsinstitusjoner	NFR-prosjekt (SSB eier)	Ad hoc - småoppdrag mm.	Andre organisasjoner	Utland EU	Komm. /Fylke	Totalsum
2015	17,6	22,2	10,5	47,0	0,4	1,8	0,2	0,3	100,0
2016	18,2	18,6	10,5	48,2	0,4	2,8	0,2	1,1	100,0
2017	20,7	17,8	11,2	47,0	0,3	1,0	0,7	1,3	100,0

Norges forskningsråd finansierer mellom 47 og 48 prosent av markedsinntektene i Forskningsavdelingen alle år. Det varierer hvor mye av virksomheten i den enkelte seksjon som til enhver tid har slik finansiering (se vedlegg for oversikt på seksjonsnivå). Graden av finansiering fra Norges forskningsråd på den enkelte seksjon, reflekterer at de fleste departementer kanaliserer forskningsmidler via Norges forskningsråd som f.eks. klima- og miljø-økonomisk forskning, arbeidsmarkedsforskning mm, mens Finansdepartementet finansierer for eksempel makro- og skatte-økonomisk forskning via modellkontrakter med SSB.

Deretter følger løpende oppdrag fra departementene (FIN, ASD og KD) som utgjør mellom 18 og 20%, om lag 18% er enkeltoppdrag fra de samme departementene, i tillegg til blant annet JD, OED, KLD, ND, BLD og direktorater. Om lag 11% dekkes av samarbeidsprosjekter med andre forskningsenheter, nasjonalt eller internasjonalt (finansiert av NFR via partner), ca. 3-4% dekkes av mindre adhoc oppdrag, oppdrag for kommunal forvaltning, arbeidslivsorganisasjoner og næringsliv.

De løpende oppdragene dekker markedsdelen av modellkontraktene, i øyeblikket er dette KVARTS, SNOW, LOTTE-modellene, MOSART, ADMOD og DEMEC. I tillegg kommer det løpende arbeidet knyttet til Teknisk beregningsutvalg i kontrakt med ASD.

Blant enkeltoppdragene finnes både flerårige kontrakter og ettårige kontrakter fra departementer og direktorater. For den etterspurte perioden spente temaene over: Utdanning og arbeidsmarked (flere større kontrakter om skolegjennomføring /barnehage (KD), lærere (LærerMOD), Innvandringsrelaterte temaer gjennom årlig tildeling fra ISP (gjennom BLD/JD), helserelaterte temaer (HELSEMod finansiert av HOD og Hdir), velferdsordninger (HOD), pensjonsrelaterte temaer (ASD) og nærings-, energi- og miljørelaterte temaer (ND, OED, KLD).

NFR-prosjektene: Det er to grupper prosjekter som knytter seg til Forskningsrådet; prosjektene som SSB er prosjektleder/eier av, og prosjekter som andre forskningsinstitusjoner eier der SSB er kontraktsfestet samarbeidspartner. Samarbeid med andre forskningsenheter er ofte et krav for å få tildelt midler fra NFR og i tillegg en nødvendighet for å ha tilstrekkelig bred kompetanse for å gjennomføre prosjekter. De fleste prosjektene fra Forskningsrådet gir finansiering i 4 år.

For årene 2015 -2017 var prosjektene i Forskningsavdelingen (hvor SSB er prosjekteier) knyttet til følgende programmer:

- KLIMAFORSK – stort program om klimaforskning (2)
- ENERGIX – stort program for energi (1)
- VAM – Velferd, Arbeidsliv og Migrasjon (4)
- FRIHUMSAM – fri samfunnsvitenskapelig og humanistisk forskning (3)
- FINANSMARK - Finansmarkedsfondet (1)
- SYKEFRAVÆR – program for Sykefravær, Arbeid og Helse (1)
- EVA-PEN – Evaluering av Pensjonsreformen (1)
- FINNUT – Forskning og Innovasjon i Utdanningssektoren (1)
- HELSEVEL – Gode og Effektive Helse-, Omsorgs- og Velferdstjenester (1)
- PETROSAM – Samfunn og Petroleumssektoren (1)

I tillegg er SSB med i NFR-finansierte forskningscentre som OSIRIS (Oslo Institute for Research on the Impact of Science), ledet av TIK (Senter for teknologi, innovasjon og kultur) ved UiO og finansiert av FORINNPOL (Forskning for forsknings- og innovasjonspolitik), CREE (Oslo Centre for Research on Environmentally Friendly Energy), ledet av Frisch-senteret og finansiert av ENERGIX-programmet, og

OFS (Oslo Fiscal Studies) ledet av Økonomisk Institutt ved UiO og finansiert av SKATT (Skatteøkonomisk forskning), samt i en rekke NFR-prosjekter ledet av andre institutter/universiteter.

De siste 3 prosentene av markedsoppdraget omfatter blant annet foredragsvirksomhet knyttet til SSBs produkter, tilpassede modellkjøringer for ulike private institusjoner/næringsliv, mindre oppdrag for interesseorganisasjoner, Grants-prosjekter for EU sammen med andre avdelinger i SSB og oppdrag for enkeltkommuner (først og fremst Oslo) knyttet til befolkningsutvikling.

Vedlegg: Detaljerte tabeller for markedsoppdraget i Forskningsavdelingen

Markedsoppdrag 2017 (mill. kr)

Seksjon	Løpende oppdrag dep.	Enkelt-oppdrag dep./dir.	Samarbeidsprosjekter. Andre forskningsinstitusjoner	NFR-prosjekt (SSB eier)	Ad hoc - små-oppdrag mm.	Andre organisasjoner	Utland EU	Komm. /Fylke	Totalsum
510 Offentlig økonomi	- 5,1	- 5,6	- 0,9	- 7,7	- 0,0	-	-	- 0,2	- 19,6
520 Miljø og energi	- 1,4	- 0,8	- 3,6	- 7,2	-	- 0,1	-	-	- 13,0
530 Makroøk.	- 5,0	- 0,5	-	- 1,7	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 7,6
550 Mikroøk.	- 0,7	- 1,6	- 2,1	- 7,3	- 0,0	-	- 0,3	- 0,1	- 12,0
590 Demografi og levekår	-	- 2,1	-	- 3,8	- 0,0	- 0,4	-	- 0,4	- 6,7
Totalt	- 12,2	- 10,5	- 6,6	- 27,7	- 0,2	- 0,6	- 0,4	- 0,8	- 58,9

Markedsoppdrag 2016 (mill. kr)

Seksjon	Løpende oppdrag dep.	Enkelt-oppdrag dep./dir.	Samarbeidsprosjekter. Andre forskningsinstitusjoner	NFR-prosjekt (SSB eier)	Ad hoc - små-oppdrag mm.	Andre organisasjoner	Utland EU	Komm. /Fylke	Totalsum
510 Offentlig økonomi	- 4,6	- 5,8	- 2,1	- 3,3	- 0,1	- 0,0	-	- 0,2	- 16,0
520 Miljø og energi	- 1,4	- 0,6	- 2,4	- 7,1	- 0,0	- 0,2	-	-	- 11,7
530 Makroøk.	- 4,4	- 0,1	- 0,3	- 3,9	- 0,1	- 0,4	-	- 0,1	- 9,3
550 Mikroøk.	- 0,9	- 3,6	- 1,8	- 9,4	- 0,0	- 1,1	-	- 0,1	- 16,9
590 Demografi og levekår	-	- 1,5	-	- 6,3	- 0,0	- 0,1	- 0,1	- 0,3	- 8,3
Totalt	- 11,3	- 11,6	- 6,5	- 30,0	- 0,2	- 1,8	- 0,1	- 0,7	- 62,1

Markedsoppdrag 2015 (mill. kr)

Seksjon	Løpende oppdrag dep.	Enkelt-oppdrag dep./dir.	Samarbeidsprosjekter. Andre forskningsinstitusjoner	NFR-prosjekt (SSB eier)	Ad hoc - småoppdrag mm.	Andre organisasjoner	Utland EU	Komm. /Fylke	Totalsum
510 Offentlig økonomi	-3,4	-2,9	-2,1	-2,8	0,0	-0,3	0,0	-0,1	-11,5
520 Miljø og energi	-1,9	-3,4	-3,6	-5,4	0,0	-0,1	0,0	0,0	-14,4
530 Makroøk.	-4,7	-1,7	0,0	-4,6	-0,2	-0,2	0,0	0,0	-11,5
550 Mikroøk.	-0,9	-4,1	-0,9	-11,2	0,0	-0,1	0,0	0,0	-17,2
590 Demografi og levekår	0,0	-1,6	0,0	-5,2	0,0	-0,5	-0,1	-0,1	-7,5
Totalt	-11,0	-13,8	-6,5	-29,2	-0,2	-1,1	-0,1	-0,2	-62,2

Markedsoppdrag 2017 (prosent)

Seksjon	Løpende oppdrag dep.	Enkelt-oppdrag dep./dir.	Samarbeidsprosjekter. Andre forskningsinstitusjoner	NFR-prosjekt (SSB eier)	Ad hoc - småoppdrag mm.	Andre organisasjoner	Utland EU	Komm. /Fylke	Totalsum
510 Offentlig økonomi	26,1	28,4	4,7	39,6	0,2	-	-	1,1	100,0
520 Miljø og energi	10,5	6,0	27,6	55,1	-	0,8	-	-	100,0
530 Makroøk.	66,5	6,4	-	22,4	1,1	1,3	1,0	1,3	100,0
550 Mikroøk.	5,7	12,9	17,1	60,5	0,3	-	2,8	0,5	100,0
590 Demografi og levekår	-	31,7	-	57,0	0,0	5,6	-	5,6	100,0
Totalt (%)	20,7	17,8	11,2	47,0	0,3	1,0	0,7	1,3	100,0

Markedsoppdrag 2016 (prosent)

Seksjon	Løpende oppdrag dep.	Enkelt-oppdrag dep./dir.	Samarbeidsprosjekter. Andre forskningsinstitusjoner	NFR-prosjekt (SSB eier)	Ad hoc - småoppdrag mm.	Andre organisasjoner	Utland EU	Komm. /Fylke	Totalsum
510 Offentlig økonomi	23,4	29,9	10,5	16,6	0,4	0,1	-	1,1	100,0
520 Miljø og energi	11,7	5,1	20,4	60,6	0,4	2,0	-	-	100,0
530 Makroøk.	47,7	1,0	3,0	41,8	1,1	4,3	-	1,1	100,0
550 Mikroøk.	5,3	21,3	10,7	56,0	0,1	6,2	-	0,4	100,0
590 Demografi og levekår	-	17,6	-	76,4	0,1	0,8	1,2	3,9	100,0
Totalt (%)	18,2	18,6	10,5	48,2	0,4	2,8	0,2	1,1	100,0

Markedsoppdrag 2015 (prosent)

Seksjon	Løpende oppdrag dep.	Enkelt-oppdrag dep./dir.	Samarbeidsprosjekter. Andre forskningsinstitusjoner	NFR-prosjekt (SSB eier)	Ad hoc - småoppdrag mm.	Andre organisasjoner	Utland EU	Komm. /Fylke	Totalsum
510 Offentlig økonomi	29,5	25,2	17,9	24,1	0,2	2,5	-	0,6	100,0
520 Miljø og energi	13,3	23,7	24,9	37,7	0,0	0,4	-	-	100,0
530 Makroøk.	41,3	15,0	-	40,4	1,7	1,5	-	0,0	100,0
550 Mikroøk.	5,2	24,1	5,0	64,8	0,1	0,8	-	-	100,0
590 Demografi og levekår	-	21,7	-	69,0	0,1	6,4	1,3	1,7	100,0
Totalt (%)	17,6	22,2	10,5	47,0	0,4	1,8	0,2	0,3	100,0

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør